

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. - Πόλη: 15180 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
E-mail: press@minedu.gov.gr

15/02/20

1

Ομιλία της Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Άννας Διαμαντοπούλου, στην πρώτη συνεδρίαση του Συμβουλίου Διά Βίου Μάθησης και Σύνδεσης με την Απασχόληση

«Όλη η χώρα ένα απέραντο σχολείο για όλους, κάθε πολίτης με γνώσεις και κάθε επαγγελματίας με υψηλά προσόντα»

«Για να αλλάξει το Μέλλον της Ελλάδας, πέρα από αριθμούς και στατιστικά, πρέπει να αλλάξουμε εμείς»

«Πολιτεία που δεν έχει σαν βάση της την Παιδεία, είναι οικοδομή πάνω στην άμμο». Τάδε έφη Αδαμάντιος Κοραΐς.

Δεκαετίες μετά αντιμέτωποι με μία τεράστια κρίση στην εθνική μας ταυτότητα και με μία «χτυπημένη» οικονομία προσπαθούμε να αναβιώσουμε ενώ συγχρόνως ως πολιτικό σύστημα προσπαθούμε με πολύ σκληρή δουλειά, πολλές φορές κάνοντας ένα βήμα μπροστά και δύο πίσω να εξηγήσουμε και να πείσουμε τους Έλληνες ότι αυτή τη φορά όταν λέμε ότι όλα πρέπει να αλλάξουν, πρέπει να αλλάξουν!

Ενάμιση χρόνο μετά την ανάληψη των καθηκόντων της, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας προχωρά μπροστά αντικαθιστώντας την άμμο με στέρεο έδαφος και τα πήλινα πόδια με γερές βάσεις.

Στο Υπουργείο λέμε το προφανές πια για εμάς: **«Αλλάζουμε Παιδεία, Αλλάζουμε την Ελλάδα».**

Για πρώτη φορά ύστερα από δεκαετίες η πολιτική μας στρατηγική και το νομοθετικό μας έργο συντίθενται σε ένα σοβαρό αρχιτεκτόνημα για να φτιάξουμε μια νέα Ελλάδα στην οποία Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Διά Βίου Μάθηση, Προσόντα και Έρευνα και Τεχνολογία συνθέτουν ένα κράμα για πρώτη φορά ομοιογενές.

«Αλλάζουμε Παιδεία, Αλλάζουμε την Ελλάδα»

Δεν είναι τυχαίο ότι διαμορφώνοντας το πλαίσιο σκέψης αφαιρέσαμε το άρθρο «την» από την Παιδεία. Αυτό γιατί πολύ απλά στο Υπουργείο Παιδείας σήμερα πιστεύουμε ότι Παιδεία είναι τα γράμματα αλλά και η νοοτροπία.

Οι παλιότερες γενιές έλεγαν: «Είναι μορφωμένος αλλά είναι ακαλλιέργητος».

Αυτό που κάποτε ονόμαζαν καλλιέργεια σημαίνει: «Πιστεύω στην χώρα μου», «Πιστεύω στην Εθνική μου ταυτότητα», «Μιλάω τη γλώσσα μου σωστά», «Μεταλαμπαδεύω την εθνική μου γλώσσα σε αυτούς που αναζητούν καλύτερη τύχη στη χώρα μου», «Αποκτώ φορολογική συνείδηση», «Αρχίζω να σκέφτομαι και το αύριο και δεν ζω μόνο για το σήμερα», «Αποβάλλω τον κυνισμό» και «Βρίσκω τα τελευταία ψήγματα υπομονής μέσα μου και διαμορφώνω συλλογικά, βήμα βήμα με το συνεργάτη μου, τον διπλανό μου, με την οικογένειά μου, την Ελλάδα που όλοι μας τόσο πολύ θέλουμε και τόσο απεγνωσμένα ψάχνουμε».

Για όσους έχουν βιαστεί να βαφτίσουν με δημοσιογραφικούς όρους τη Διά Βίου Μάθηση ως ένα αντικείμενο «βαρετό» ή όπως λέει ο λαός μας «Εδώ ο κόσμος καίγεται», τους απαντώ ότι «Ναι. Εδώ ο κόσμος καίγεται», και αυτό που σβήνει τη φωτιά πρέπει να είναι η δυνατότητα του Έλληνα να μπορεί να επανεκπαιδεύεται, να επανεκπαιδεύεται, όπου και όποτε θέλει, εξασφαλίζοντας αυτοπεποίθηση και επαγγελματική ασφάλεια εντασσόμενος σε ένα εθνικό πλαίσιο προσόντων που θα του επιτρέπει να

ανταγωνίζεται με τους καλύτερους της Ευρώπης, σε όποια ειδικότητα θέλει, δίνοντας τέλος στην ελληνική αγορά εργασίας του «Τα κάνω όλα και συμφέρει».

Με τη σημερινή πρόσκληση σε συνδικαλιστικούς, εργοδοτικούς και κοινωνικούς φορείς, φορείς της αυτοδιοίκησης, επιτελικούς φορείς Διά Βίου Μάθησης καθώς και σε φορείς, οι οποίοι προωθούν τη σύνδεση με την απασχόληση, συνεχίζεται ο διάλογος για το Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης που ξεκίνησε το Δεκέμβριο με πρωτοβουλία της κυρίας Γεννηματά.

Όπως γνωρίζετε, επειδή συμμετείχατε όλοι από την αρχή σε αυτό το εγχείρημα, ήδη από **τον Ιανουάριο του 2010 τέθηκαν οι βάσεις μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης στη χώρα μας**. Οι αρχές και η φιλοσοφία της έγιναν αντικείμενο διαδοχικών διαβουλεύσεων τόσο μέσα σε ομάδες εργασίας που συγκροτήθηκαν για το σκοπό αυτό, και στις οποίες πολλοί από εσάς συμμετείχατε ενεργά, όσο και σε επίπεδο ανοιχτής διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών, και μάλιστα δύο φορές: Το Φεβρουάριο και τον Ιούνιο.

Τα ερεθίσματα που πήραμε η κυρία Χριστοφιλοπούλου και εγώ από αυτή την εκτεταμένη διαβούλευση συνέκλιναν στην απόφαση να σχεδιαστεί μια νέα στρατηγική για τη Διά Βίου Μάθηση που να στοχεύει σε **πολυεπίπεδη ανάπτυξή της**. Και αυτό γιατί είναι **κοινή διαπίστωση πως η Διά Βίου αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία που διαθέτουμε για την έξοδο από τη σημερινή κρίση**.

Πώς μπορεί να βοηθήσει η Διά Βίου Μάθηση στην έξοδο από την πολυδιάστατη κρίση την οποία βιώνουμε;

1. Η Διά Βίου Μάθηση **συνδέεται άμεσα με την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και την προοπτική απασχόλησης** γιατί παρέχει τη δυνατότητα έγκαιρης ανταπόκρισης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Με ποιον τρόπο; Δίνοντας έμφαση στην αναβάθμιση των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας και στη σύνδεση των παρεχόμενων προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η πρόκληση δεν συνίσταται μόνο στη βελτίωση των δεξιοτήτων αλλά και **στην αντιστοιχία των δεξιοτήτων με τις προσφερόμενες θέσεις απασχόλησης**. Οι προγνώσεις για τη

χώρα μας για τη δεκαετία 2010-2020, όσον αφορά στην προσφορά και ζήτηση θέσεων εργασίας, δείχνουν αύξηση της ζήτησης σε επαγγέλματα μεσαίου και υψηλού μορφωτικού επιπέδου (βλ. έρευνα *Cedefop, Skills supply and demand in Europe: medium term forecast up to 2020*). Μετά το 2011 και μέχρι το 2020 αναμένεται να δημιουργηθούν γύρω στις **370.000** νέες θέσεις εργασίας, οι περισσότερες από τις οποίες θα είναι στις μεταφορές και στη διανομή αγαθών, στις επιχειρήσεις και στις υπηρεσίες. Σε ζήτηση νέων θέσεων εργασίας, ο πιο γοργά αναπτυσσόμενος επαγγελματικός κλάδος σε βάθος δεκαετίας θα αφορά τεχνικούς και συναφή επαγγέλματα και εργαζόμενους στις πωλήσεις. Αυτό σημαίνει πως η χώρα τα αμέσως επόμενα χρόνια θα έχει ανάγκη από επαγγελματίες και τεχνίτες με τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Η Διά Βίου Μάθηση αφορά επίσης **στην οικονομία και στην αναπτυξιακή προοπτική της χώρας** εφόσον μέσω της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης μπορούν να υπηρετηθούν αναπτυξιακοί στόχοι όπως η βιώσιμη ανάπτυξη και η δημιουργία οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα μέσω της στροφής σε τεχνικά επαγγέλματα υψηλής εξειδίκευσης. **Η Διά Βίου Μάθηση έρχεται λοιπόν να χτίσει γέφυρες** μεταξύ δύο χώρων που λειτουργούσαν μέχρι τώρα λίγο πολύ ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο: το χώρο της εκπαίδευσης και το χώρο της εργασίας.

2. Η κρίση που βιώνουμε δεν είναι, όμως, μόνο οικονομική. **Είναι και κρίση πολιτική, κρίση αξιών και θεσμών.** Η Διά Βίου Μάθηση μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση και αυτής της κρίσης. Με ποιον τρόπο;

Εκπαιδεύοντας τα άτομα, ώστε να γίνουν ενεργοί πολίτες αυτής της χώρας. Πολίτες με γνώσεις, κριτική σκέψη, περιβαλλοντική, φορολογική και καταναλωτική συνείδηση, πολίτες που ενδιαφέρονται για τα κοινά και είναι αλληλέγγυοι με τους ηλικιωμένους, τους αδύναμους, τους μετανάστες, που ενεργοποιούνται σε εθελοντικές οργανώσεις, που δεν απαξιώνουν, δεν μηδενίζουν, δεν ιδιωτεύουν, αλλά αντιστέκονται στη γενικευμένη παρακμή και προσπαθούν να αλλάξουν τα κακώς κείμενα.

Η Διά Βίου Μάθηση **αφορά στο σύνολο των πολιτών αφού στοχεύει στον πυρήνα της Δημοκρατίας**, στη διαμόρφωση δηλαδή ενεργών και ενημερωμένων πολιτών. Η δημοκρατία άλλωστε είναι το μόνο πολίτευμα,

το οποίο απαιτεί εκπαίδευση των πολιτών σε συνεχή, καθημερινή βάση και μέχρι τα βαθιά γεράματα. Η ανάγκη αυτή γίνεται ιδιαίτερα επιτακτική σε περιόδους κρίσης.

Η στρατηγική της κυβέρνησης για τη Διά Βίου Μάθηση βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες:

- **Δικτύωση:** Γιατί πιστεύουμε πως μέσα από τα τοπικά και περιφερειακά δίκτυα μάθησης, μέσα από τους δεσμούς και τις πρωτοβουλίες που θα αναπτυχθούν από δημόσιους, ιδιωτικούς και κοινωνικούς φορείς σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μπορούν να αναπτυχθούν **σύγχρονες ιδέες και εστίες αριστείας και καινοτομίας**, πολύ περισσότερες από όσο θα επέτρεπε ένα ιεραρχικά δομημένο και συγκεντρωτικά διοικούμενο σύστημα.
- **Προγραμματισμός:** Κάθε στρατηγική για να έχει αποτέλεσμα πρέπει να συνδέεται με συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους, δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα και εργαλεία υλοποίησης, θεσμικά, διοικητικά και οικονομικά. Τα **εργαλεία** που υποστηρίζουν την υλοποίηση της στρατηγικής για τη Διά Βίου Μάθηση είναι **ο νόμος 3879/2010, η νέα διοικητική αρχιτεκτονική του συστήματος και το Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης**, το οποίο παρουσιάζει σήμερα η αναπληρώτρια Υπουργός. Το Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης αποτελεί **τρανή απόδειξη της αλλαγής νοοτροπίας στο σχεδιασμό πολιτικής:** από τον κατακερματισμό και την τιμαριοποίηση της πολιτικής στην εκπόνηση ενιαίας και συνεκτικής εθνικής πολιτικής.
- **Διασφάλιση ποιότητας:** Είναι εξαιρετικής σημασίας η ανάγκη εφαρμογής κριτηρίων ποιότητας και συγκεκριμένων πρακτικών παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης των ενεργειών εκπαίδευσης και κατάρτισης, με όρους και διαδικασίες διαφανείς και δημοσίως γνωστές και εργαλεία που θα εξασφαλίζουν τη δυνατότητα σύγκρισης του αποτελέσματος του εκπαιδευτικού έργου, όπου και αν αυτό παρέχεται: τόσο από ιδρύματα του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος (σχολεία, πανεπιστήμια) όσο και από φορείς Διά Βίου Μάθησης και κατάρτισης, δημόσιους, ιδιωτικούς και κοινωνικούς. Το **ενιαίο πλαίσιο αρχών**

διασφάλισης ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση που εκπονεί το Υπουργείο έρχεται να θέσει ποιοτικούς όρους σε ένα μέχρι τώρα άναρχο πεδίο.

- **Αναγνώριση και πιστοποίηση προσόντων:** Από τα σημαντικότερα κίνητρα για τη συμμετοχή σε κάθε είδους δραστηριότητες Διά Βίου Μάθησης αποτελεί η δυνατότητα αναγνώρισης και πιστοποίησής της. Με τη συγκρότηση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων **η Ελλάδα αποκτά μια μεγάλη ευκαιρία.** Μια ευκαιρία να απαγκιστρωθούμε από αγκυλώσεις του παρελθόντος, να βάλουμε τάξη στο άναρχο πεδίο των κάθε είδους βεβαιώσεων και πιστοποιητικών που δίνονται από φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης και μέσα από διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας να καταστήσουμε διαφανή σε όλους τα προσόντα των πολιτών. Ταυτόχρονα, είναι μια ευκαιρία για τους Έλληνες πολίτες να συνδέσουν τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτούν στη διάρκεια της ζωής τους με τις ανάγκες της συνεχώς μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας και να διεκδικήσουν με ίσους όρους θέσεις εργασίας και στην ενωμένη Ευρώπη.

Η Διά Βίου Μάθηση καταργεί τα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά στεγανά, τα ηλικιακά και γεωγραφικά όρια, δημιουργεί νέους δρόμους και δυνατότητες αλλά εμπεριέχει και κινδύνους για αυτούς που δεν είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις.

Στην Ελλάδα, σε περιβάλλον δημοσιονομικής κρίσης και οικονομικής ύφεσης οι προκλήσεις γίνονται ακόμη μεγαλύτερες. Στόχος της κυβέρνησης είναι να βγούμε από την παρούσα κρίση πιο δυνατοί. Στόχος μας είναι να αποδεσμεύσουμε τις δημιουργικές δυνάμεις στη χώρα μας και να δώσουμε αναπτυξιακή προοπτική. Πώς θα γίνει αυτό; Όπως έγινε και σε άλλες χώρες που πέρασαν από περίοδο βαθιάς ύφεσης σε φάση ανάπτυξης και οικονομικής ευρωστίας: Δίνοντας προτεραιότητα στην εκπαίδευση και μάλιστα στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και συνδέοντάς την με κεντρικούς αναπτυξιακούς στόχους όπως είναι η βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι Ελληνίδες και οι Έλληνες είναι έτοιμοι: Η έρευνα κοινής γνώμης για τη Διά Βίου Μάθηση (που διεξήγαγε η Public Issue και βρίσκεται στην

ιστοσελίδα του Υπουργείου www.minedu.gov.gr) δείχνει ότι **οι πολίτες τάσσονται συντριπτικά υπέρ της ενίσχυσης του θεσμού της Διά Βίου Μάθησης (9 στους 10)**. Καθολική (9 στους 10) είναι και η πεποίθηση ότι **η Διά Βίου Μάθηση είναι αρκετά έως πολύ σημαντική στη ζωή του ανθρώπου**. Δείχνει επίσης ότι, ακόμη και σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, **ο ένας στους δυο Έλληνες έχει πρόθεση να συμμετάσχει** σε κάποιο πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης κατά το επόμενο έτος.

Και ως κυβέρνηση είμαστε έτοιμοι. Έχουμε τα εργαλεία κι έχουμε και τη θέληση να αξιοποιήσουμε τις δημιουργικές δυνάμεις των Ελλήνων πολιτών για να οδηγήσουμε τη χώρα σε έξοδο από την οικονομική κρίση και να δημιουργήσουμε συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης μέσα από την παιδεία, μέσα από την εκπαίδευση, μέσα από τη Διά Βίου Μάθηση.

Η γκρίνια για το μνημόνιο σε εμάς στο Υπουργείο Παιδείας έχει λάβει τέλος γιατί έχουμε καταλάβει ένα πράγμα: **Για να αλλάξει το Μέλλον της Ελλάδας, πέρα από αριθμούς και στατιστικά, πρέπει να αλλάξουμε εμείς.** Στο μνημόνιο το Υπουργείο Παιδείας απαντά με μία νέα εθνική ταυτότητα για μια Ελλάδα και για Έλληνες για τους οποίους ενεργός πολίτης είναι ο πολίτης που συνεχώς βελτιώνεται, είναι μπροστάρης και ανταγωνίζεται με τους καλύτερους.

Για να στείλουμε το σωστό μήνυμα ας αναδείξουμε το 2012 σε **Έτος Διά Βίου Μάθησης και Προσόντων** με ένα μοναδικό στόχο: **όλη η χώρα ένα απέραντο σχολείο για όλους, κάθε πολίτης με γνώσεις και κάθε επαγγελματίας με υψηλά προσόντα.**